

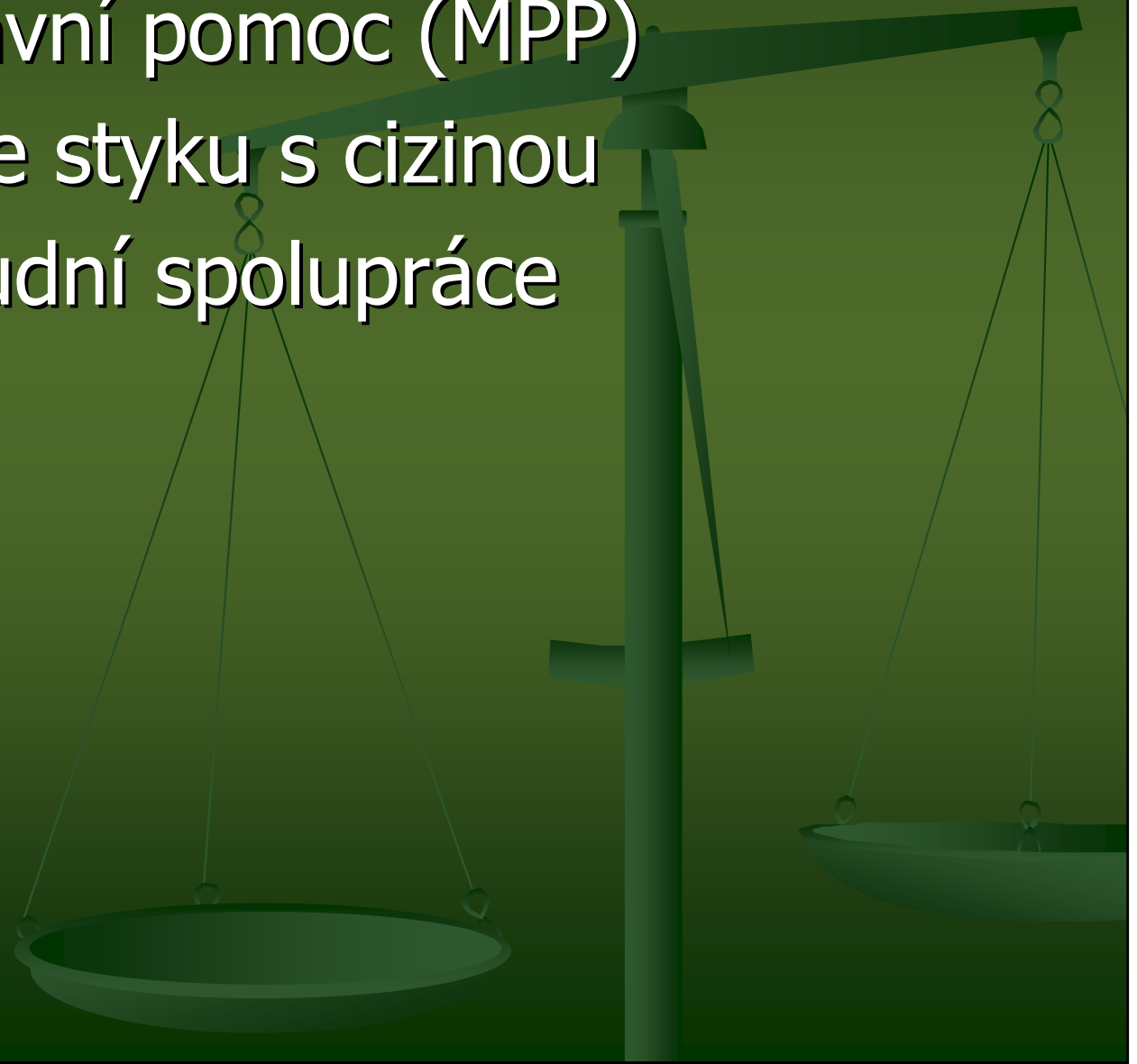
Mezinárodní soudní spolupráce v přeshraničních insolvenčních řízeních

8. 11. 2007

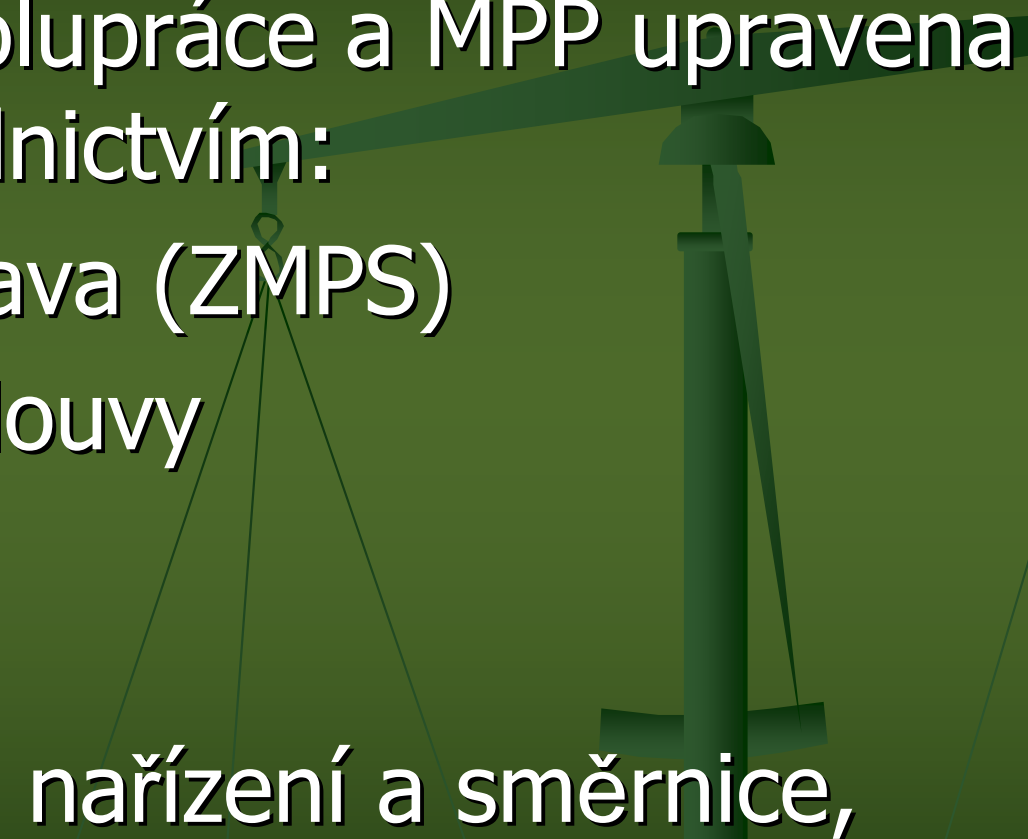
Mgr. Petra Novotná

Obecné pojmy

- Mezinárodní právní pomoc (MPP)
- Právní pomoc ve styku s cizinou
- Mezinárodní soudní spolupráce



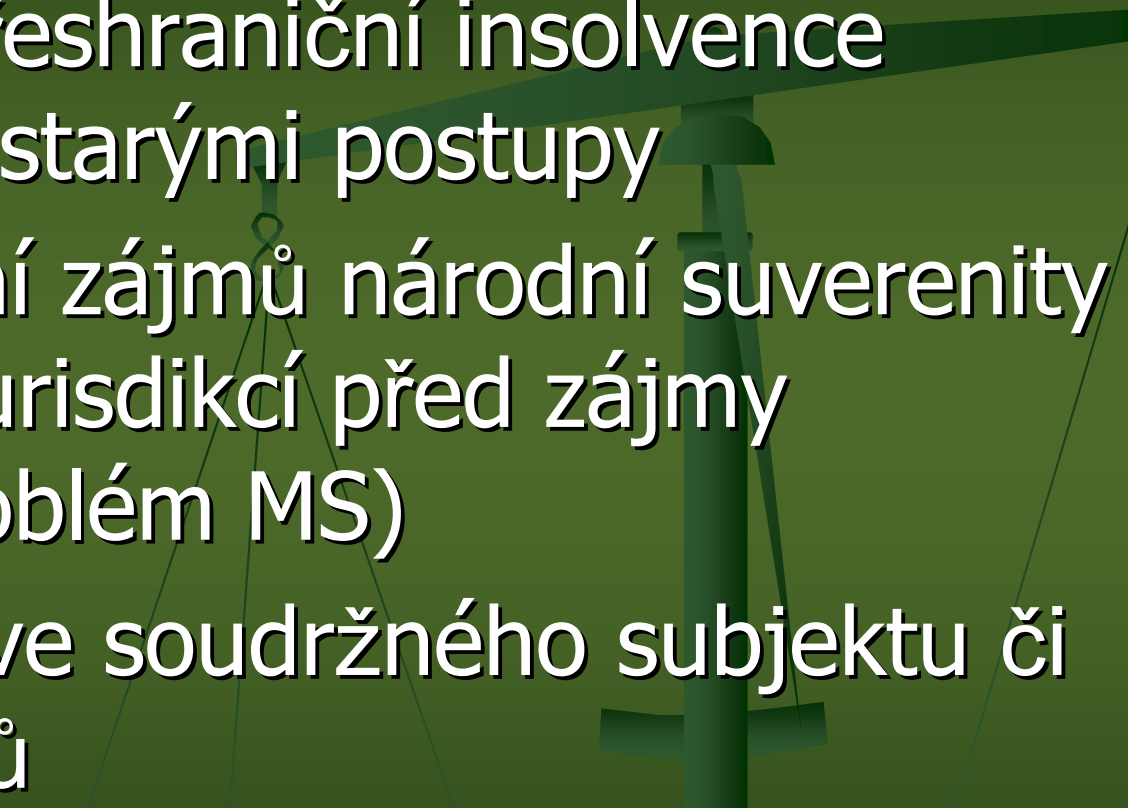
Obecně

- Přeshraniční spolupráce a MPP upravena obecně prostřednictvím:
 - Vnitrostátní úprava (ZMPS)
 - Mezinárodní smlouvy
 - Mnohostranné
 - Dvoustranné
 - Právo ES – SES, nařízení a směrnice,
- 

Výchozí problém

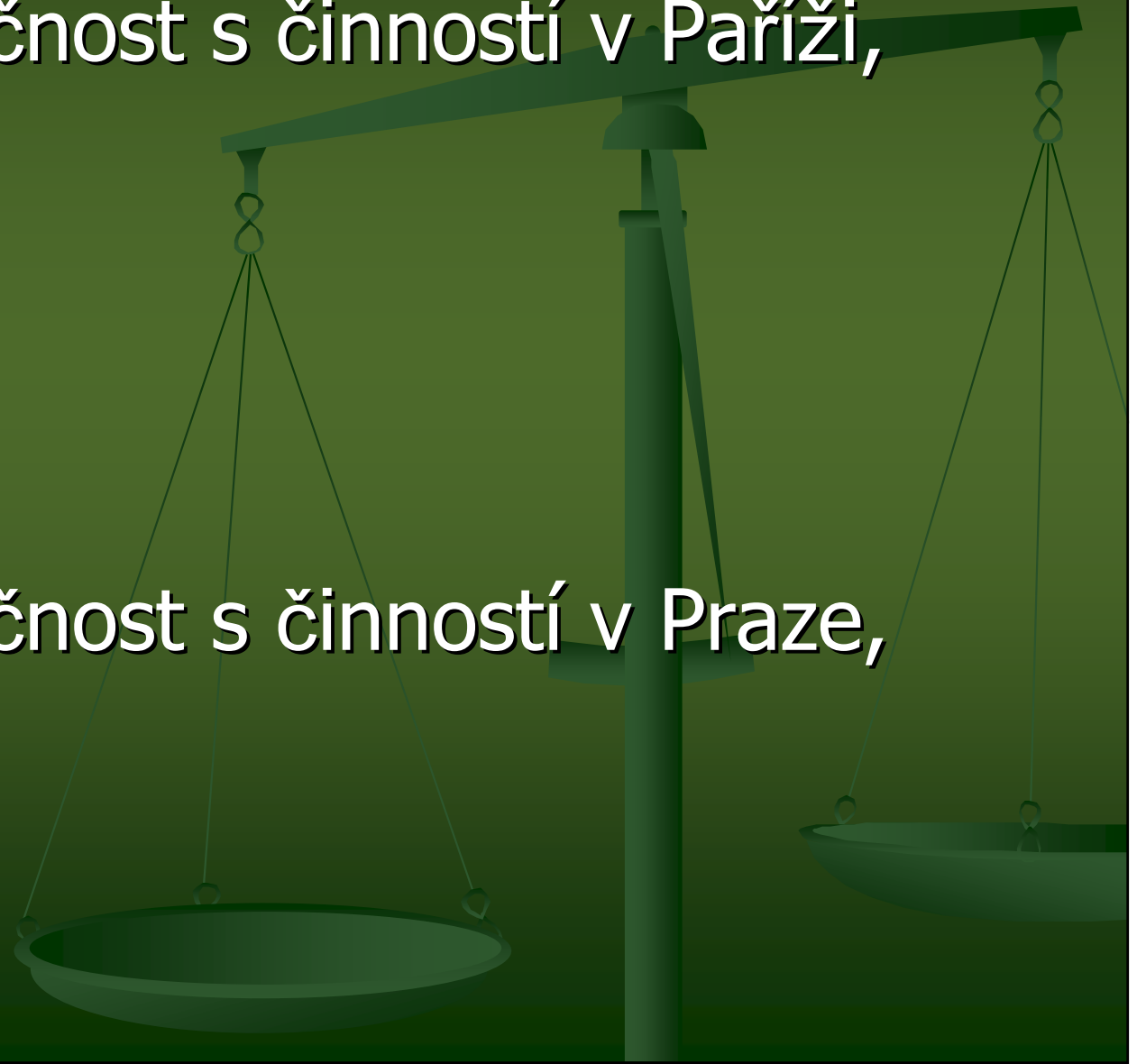
- Vývoj informačních technologií 21. století, globalizace a koncernové struktury v mezinárodním obchodě
- Legislativní úprava komunikace a spolupráce mezi jurisdikcemi v případě problému vývojově zaostává

Výchozí problém

- Nadnárodní a přeshraniční insolvence mnohdy řešeny starými postupy
 - Upřednostňování zájmů národní suverenity a jednotlivých jurisdikcí před zájmy obchodními (problém MS)
 - Segmentace dříve soudržného subjektu či skupiny subjektů
- 

Příklad ad absurdum

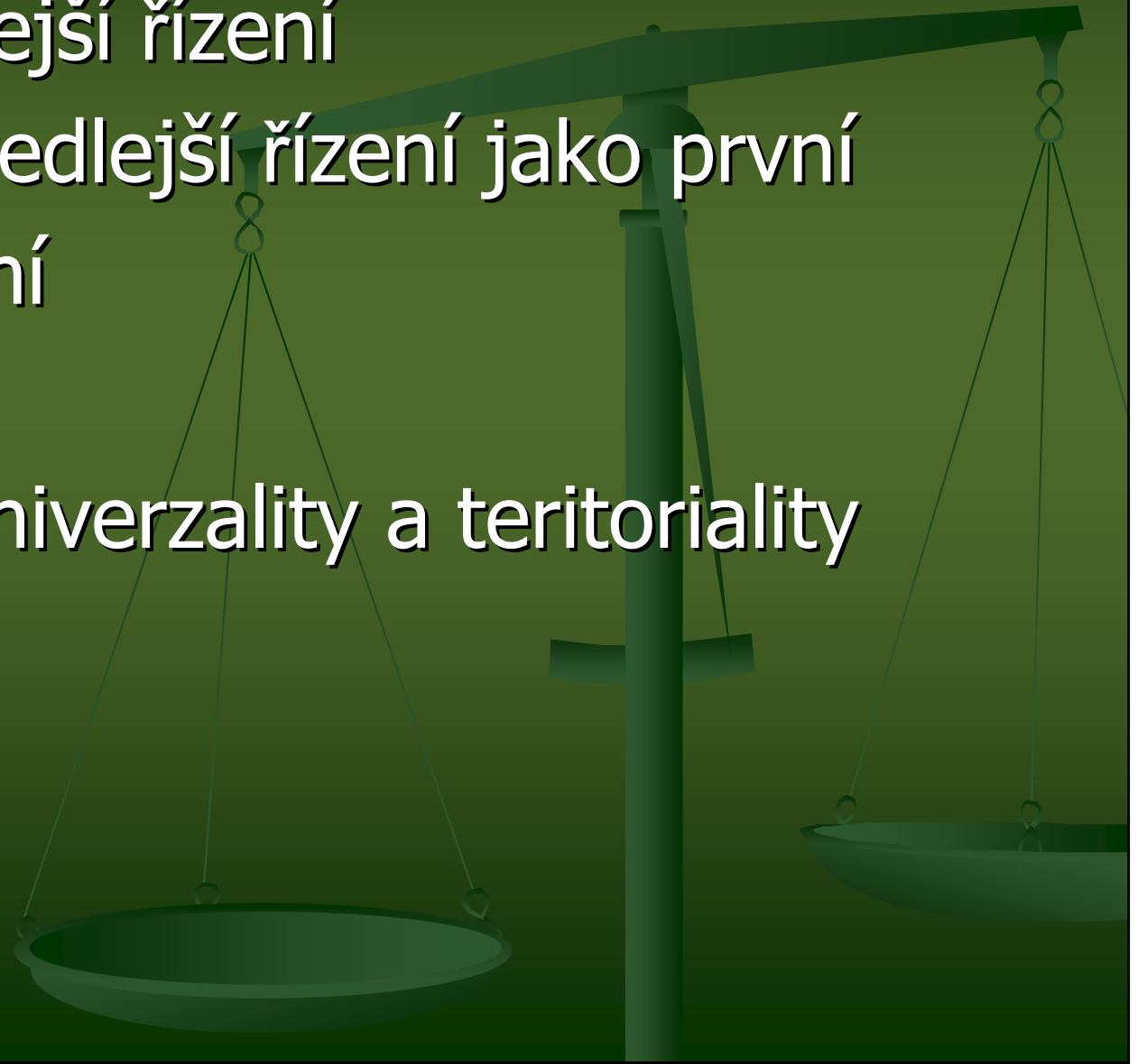
- Obchodní společnost s činností v Paříži, Berlíně a Praze
- Vs
- Obchodní společnost s činností v Praze, Brně a Ostravě



Modelové situace

- 1. Hlavní a vedlejší řízení
- 1a. Problém – vedlejší řízení jako první
- 2. Paralelní řízení

- Střet principu univerzality a teritoriality

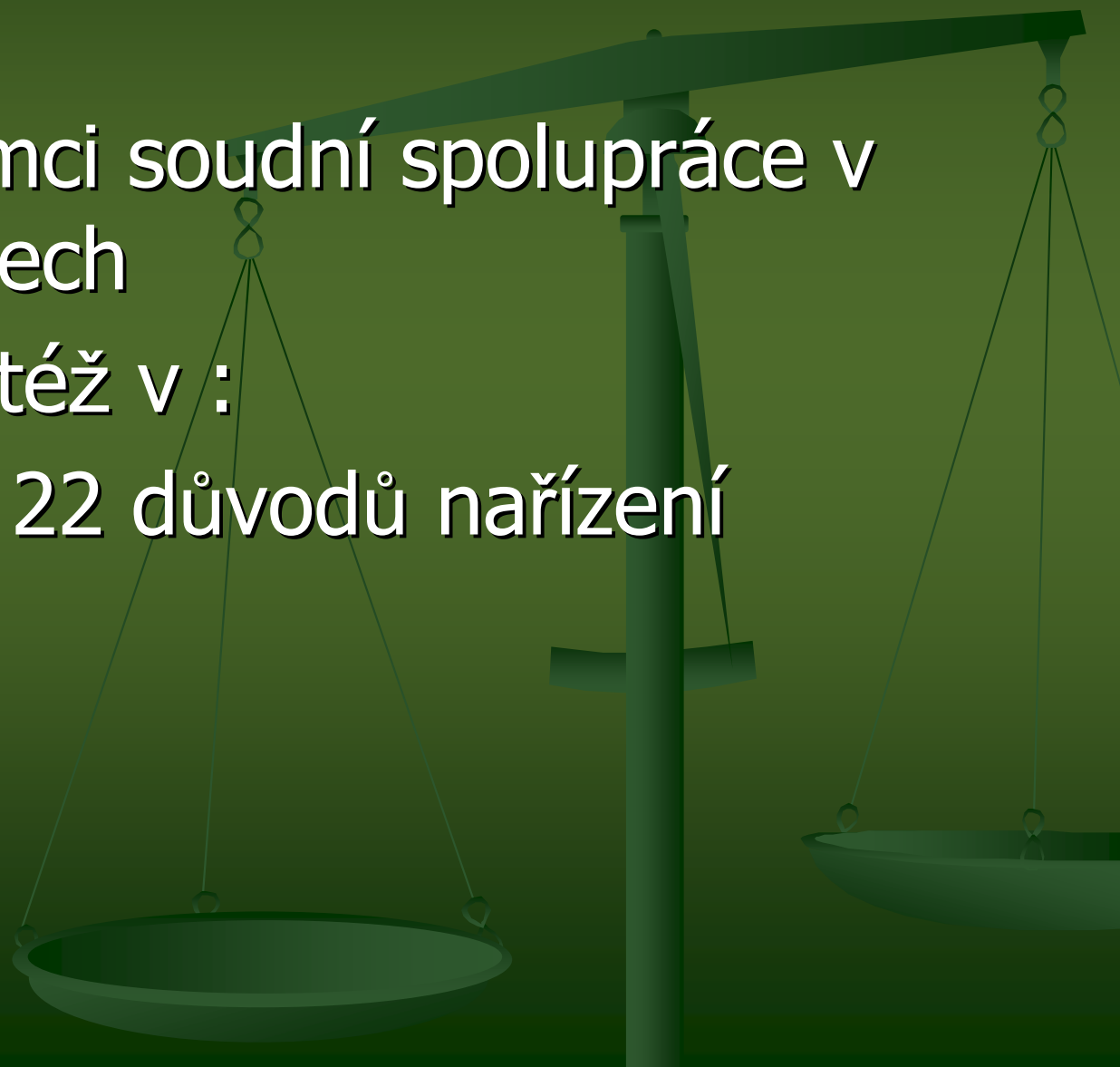


Soudní spolupráce v insolvenčních řízeních

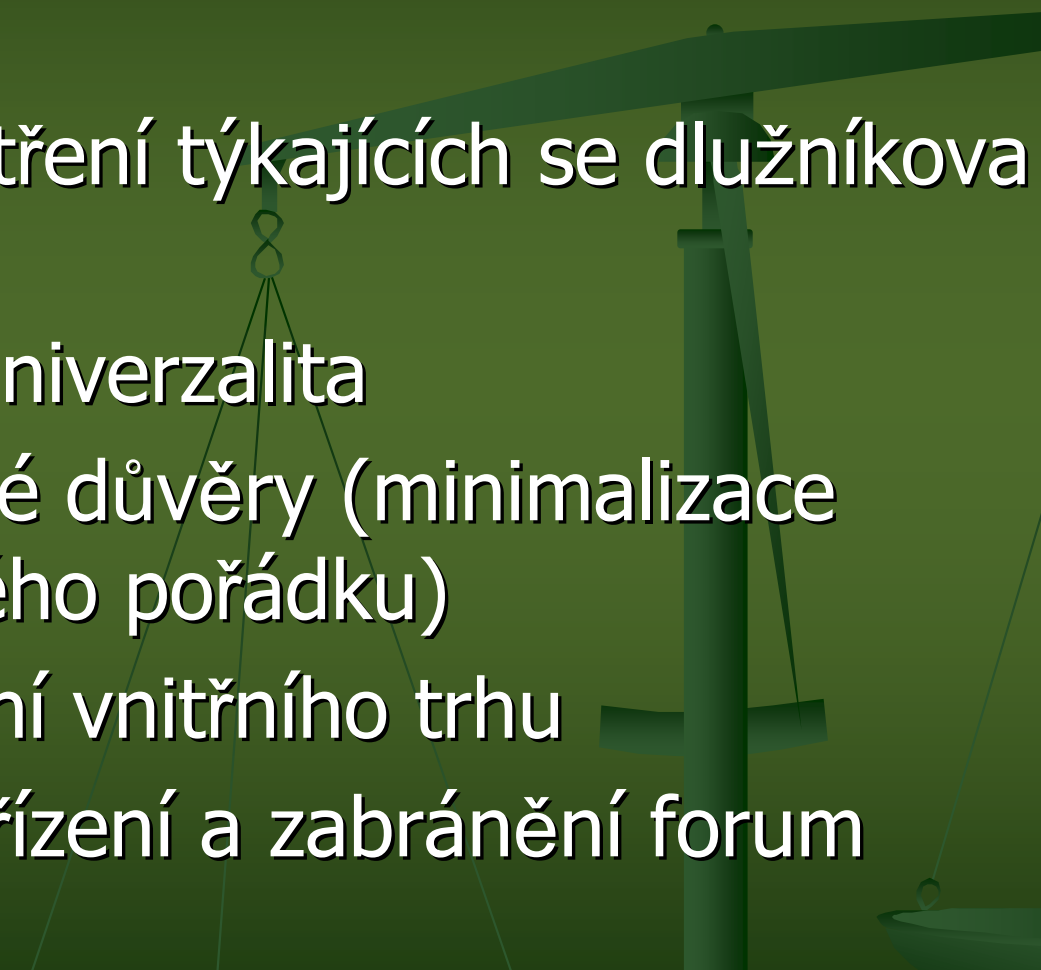
- **Mnohostranné mezinárodní smlouvy**
 - (v praxi těžko dosažitelné – příklad EU)
- **Dvoustranné mezinárodní smlouvy**
 - Málo (příklady v ISu)
- **Vnitrostátní (obecně ZMPS + IZ)**
- **Zvláštní režim pro ES**
 - Obecně doručování a dokazování + EIR

Východiska pro nařízení

- Čl. 10 SES
- Čl. 65 SES v rámci soudní spolupráce v občanských věcech
- Mají svůj odraz též v :
- Čl. 1 - 4, 8, 20, 22 důvodů nařízení



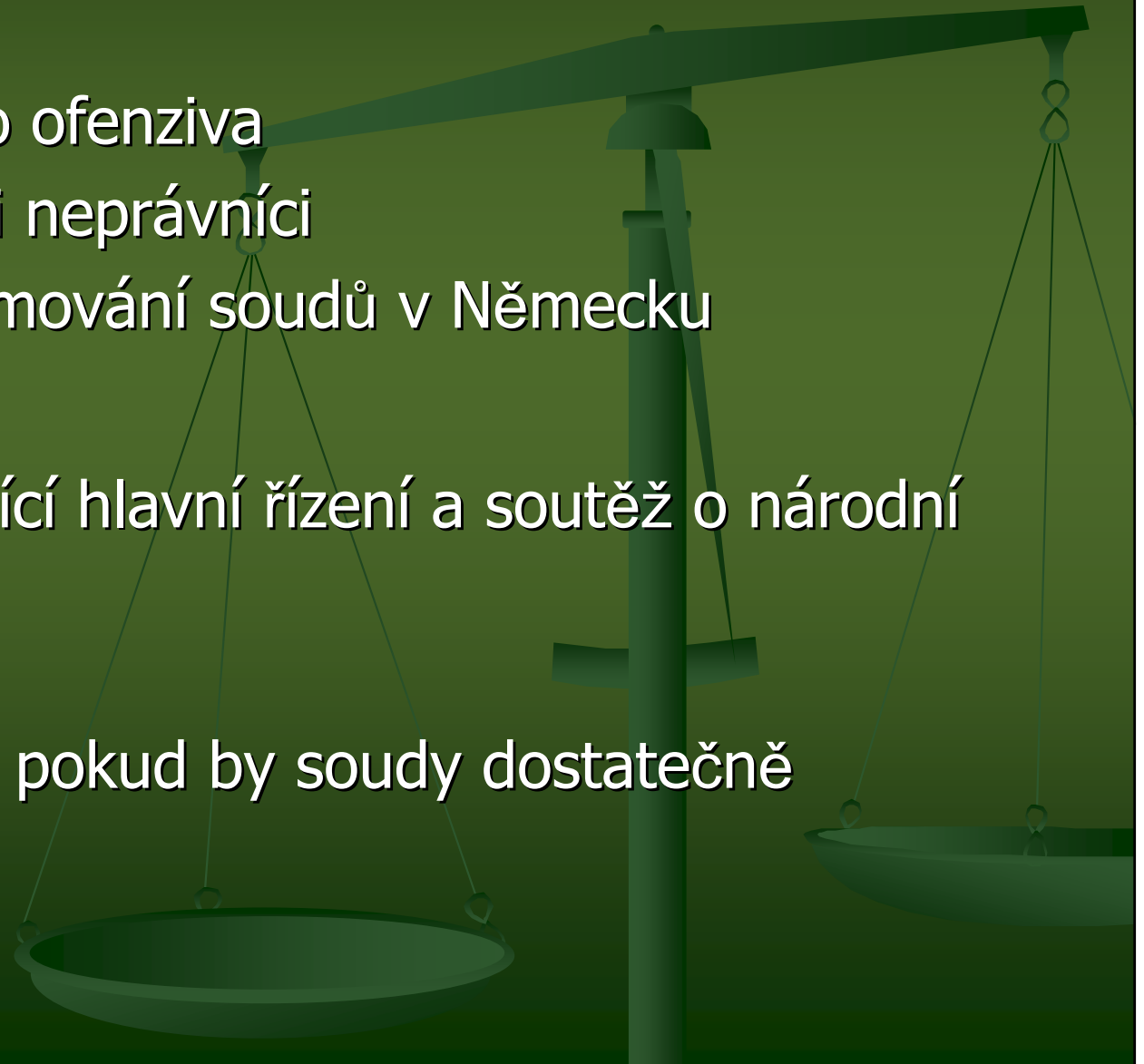
Insolvenční nařízení

- => Principy:
 - Koordinace opatření týkajících se dlužníkovy majetku
 - Modifikovaná univerzalita
 - Princip vzájemné důvěry (minimalizace výhrady veřejného pořádku)
 - Řádné fungování vnitřního trhu
 - Účinný průběh řízení a zabránění forum shoppingu
- 

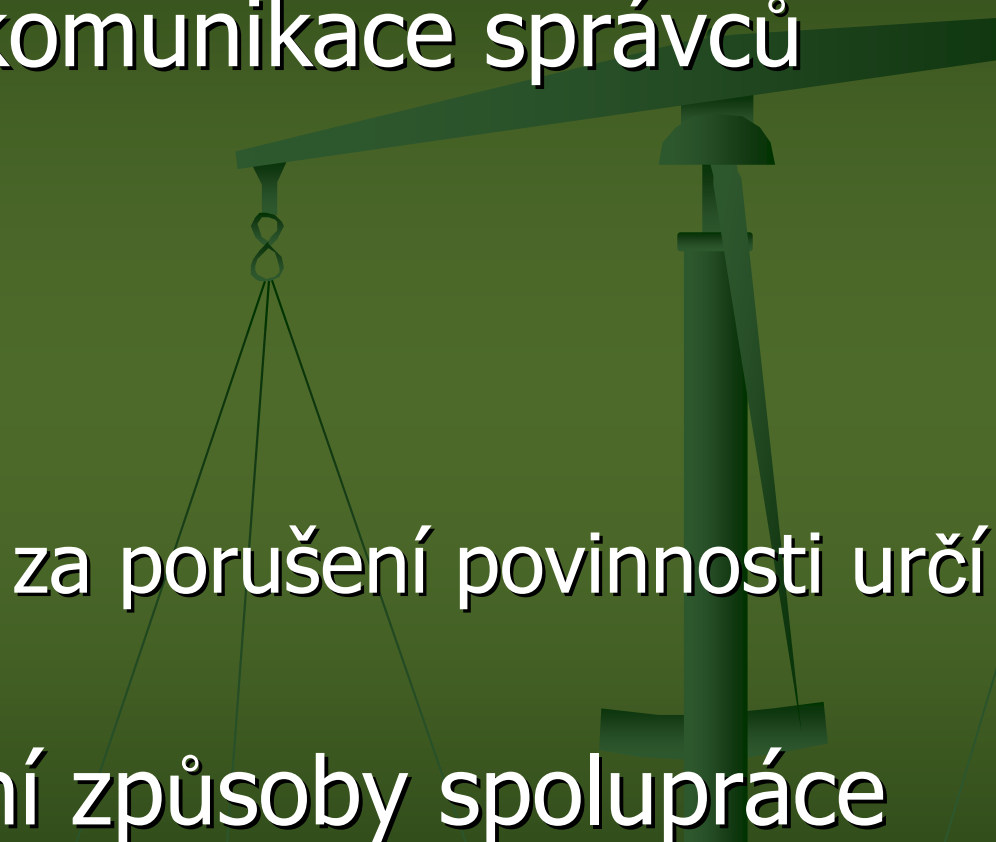
Zásady spolupráce, komunikace a koordinace vs realita

- Daisytek:
 - Vedlejší řízení jako ofenziva
 - Francouzští soudci neprávnicki
 - Záměrné dezinformování soudů v Německu
- Eurofood:
 - Paralelně probíhající hlavní řízení a soutěž o národní zájmy

Dalo se jim předejít, pokud by soudy dostatečně komunikovaly?



Článek 31 nařízení

- Spolupráce a komunikace správců
 - Obecný
 - Žádná sankce
 - Virgós: sankci za porušení povinnosti určí národní právo
 - Chybí konkrétní způsoby spolupráce
- 

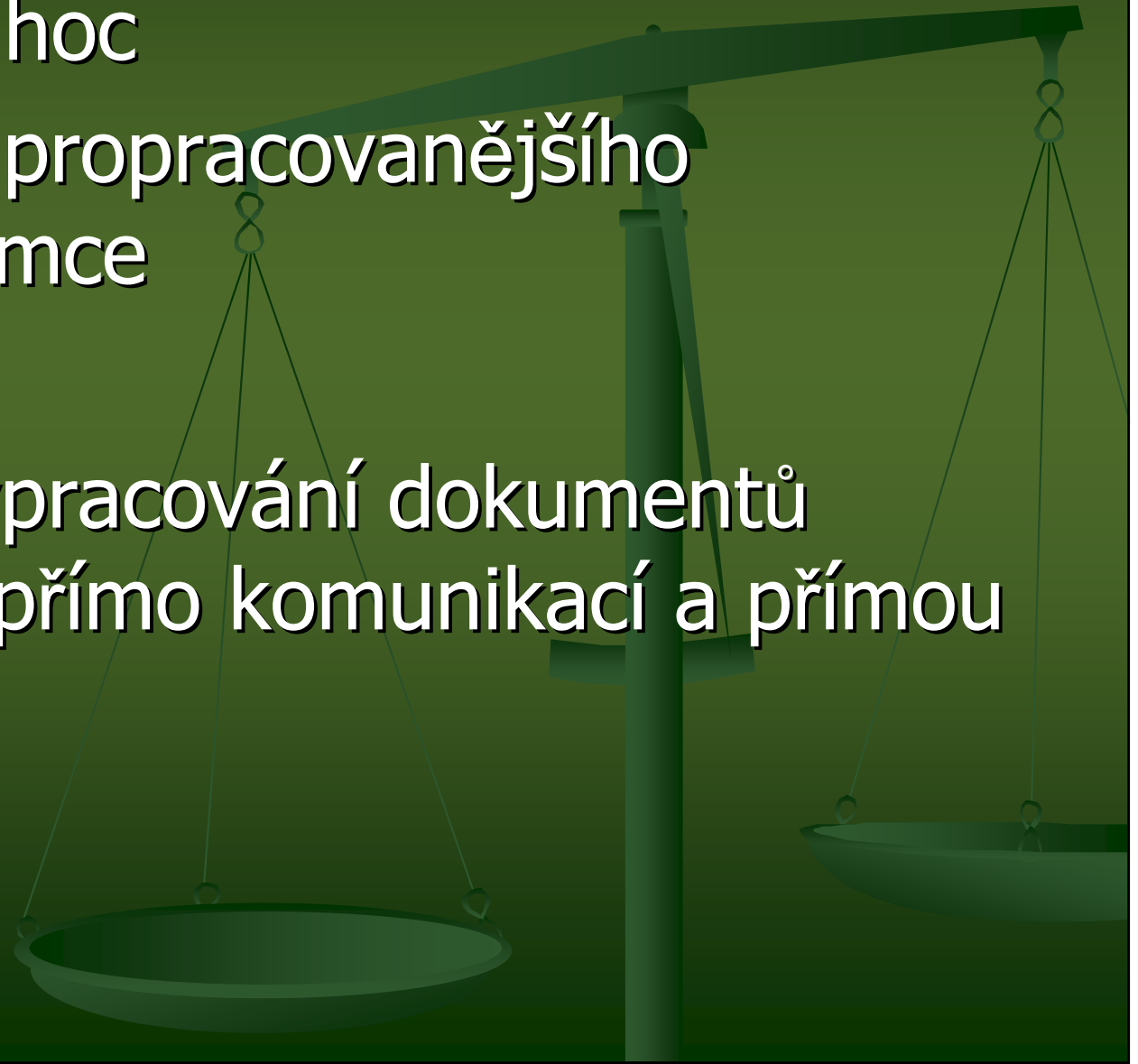
Článek 31 a soudy?

- Nařízení výslovně nestanoví žádné konkrétní povinnosti při spolupráci pro soudy
- Judikatura:
 - Vztahuje se také na soudy (např. Rakousko - Stojevic)
- Doktrína:

Přestože „soudy“ jednají až v druhé řadě, vztahuje se princip spolupráce i na ně. (Virgós, Garcimartín)

Důsledky chybějící úpravy

- Komunikace ad hoc
- Spolupráce bez propracovanějšího legislativního rámce
- => podnět k vypracování dokumentů zabývajících se přímo komunikací a přímou spoluprací

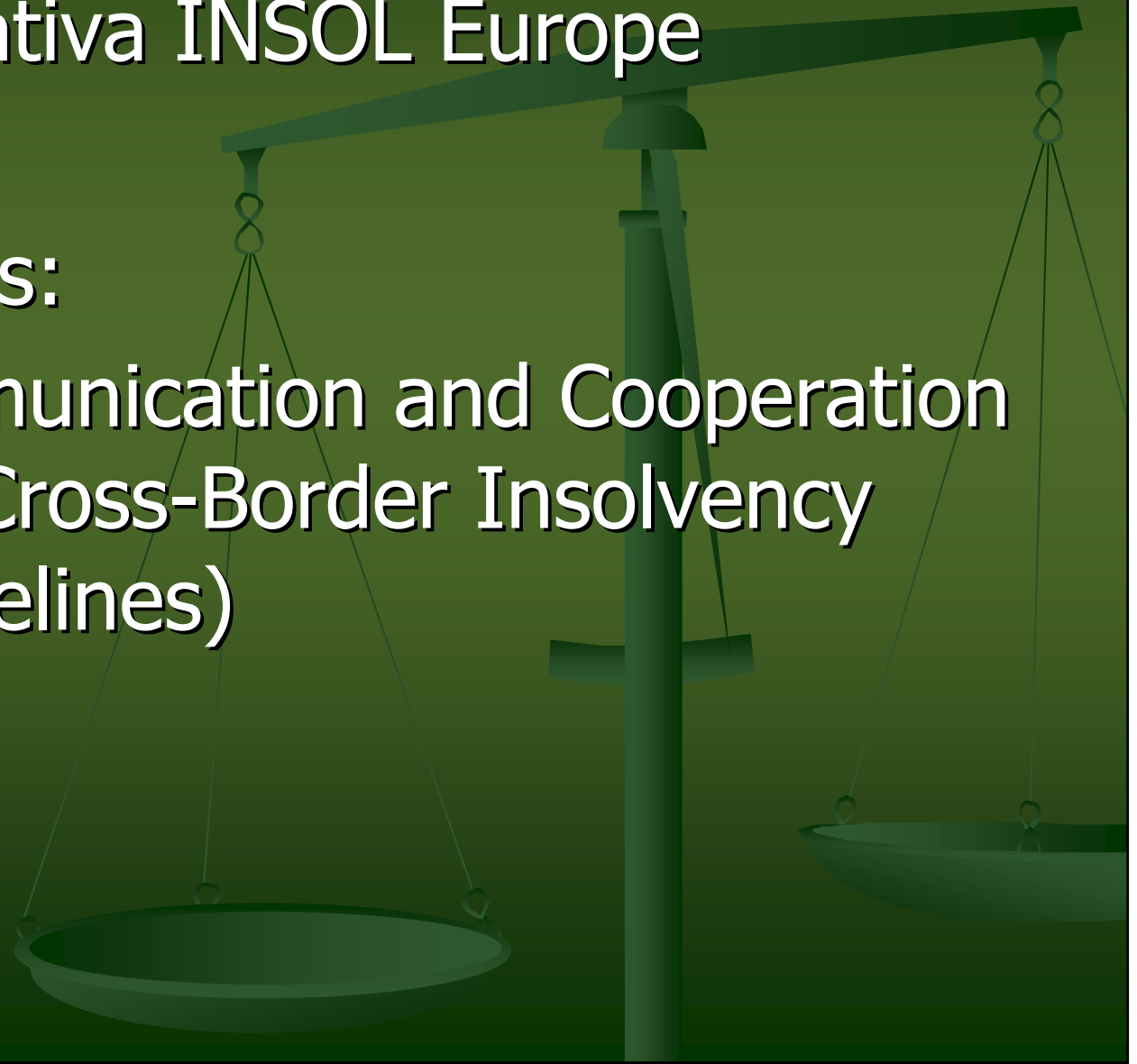


Soft Law iniciativy – krok dál

- **Přímá** soudní spolupráce a komunikace
- I. Principy spolupráce (Guidelines) – ALI, International Insolvency Institute, UNIDROIT, INSOL, soukromé iniciativy
- II. Protokoly (IBA)
- III. UNCITRAL
 - Vzorový zákon

I. Principy spolupráce

- Nejnovější iniciativa INSOL Europe
- Říjen 2007
- Wessels a Virgós:
- European Communication and Cooperation Guidelines For Cross-Border Insolvency (aka CoCo Guidelines)



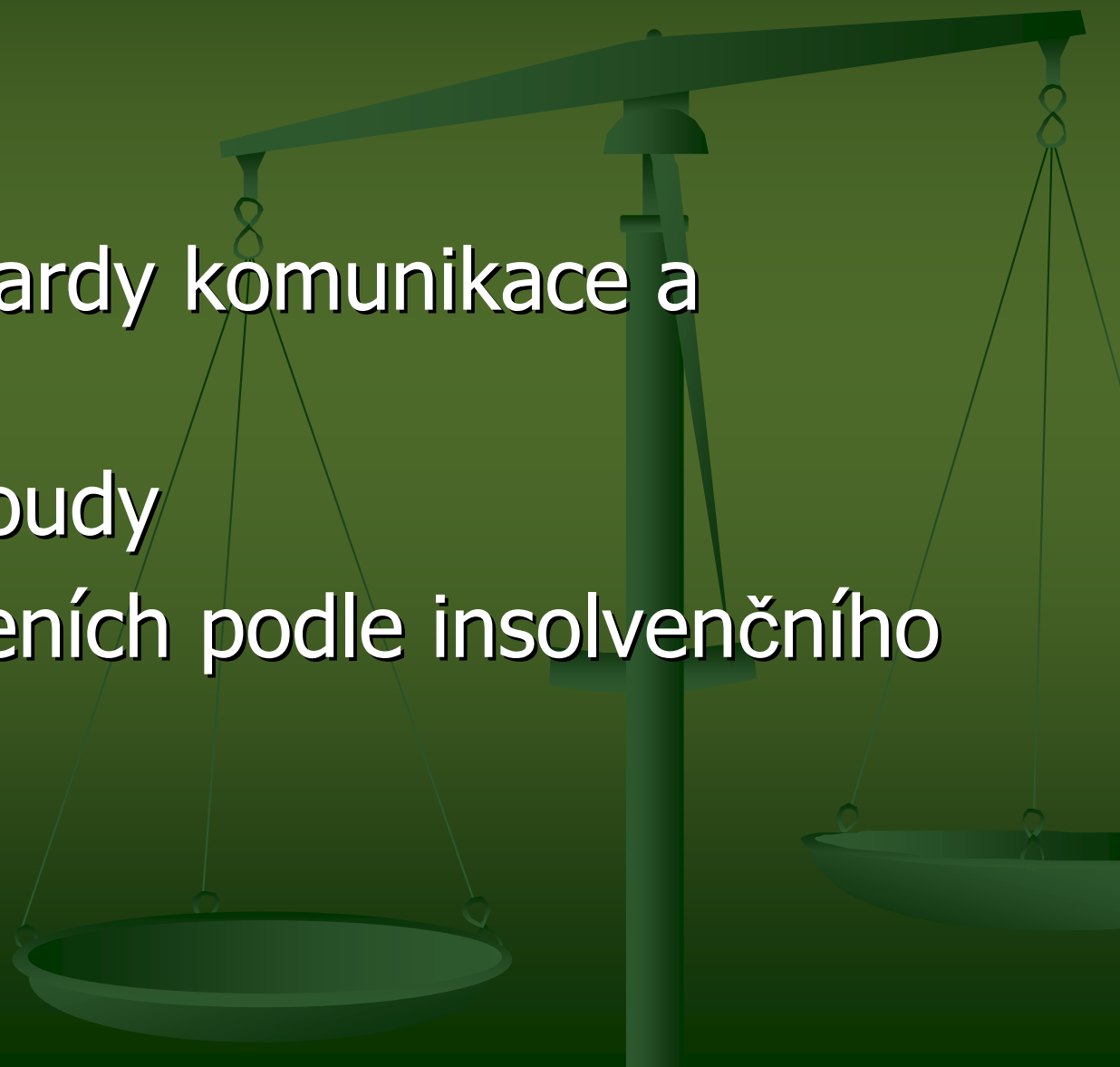
CoCo Guidelines



- Cíle:
- Řešit problémy, které minimálně či vůbec řeší nařízení
- **Inspirační zdroje:**
- CCBE (Council of Bars and Law Societies of Europe) – Charter of Core Principles of the European Legal Profession (2006), the EBRD (European Bank for Reconstruction and Development) – Insolvency Office Holders Principles (Draft January 2007) and ALI/UNIDROIT (American Law Institute) Principles on Transnational Proceedings (2004)

CoCo Guidelines

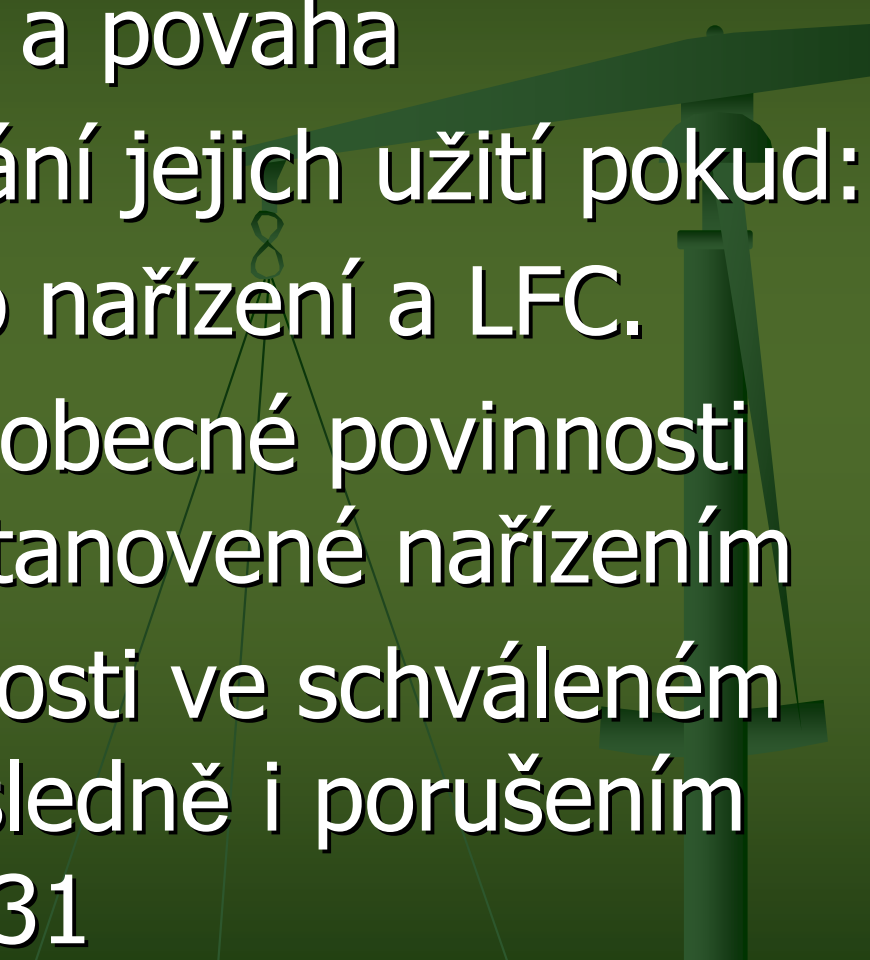
- 18 principů
- Nezávazné
- Minimální standardy komunikace a spolupráce
- Pro správce a soudy
- Použitelné v řízeních podle insolvenčního nařízení



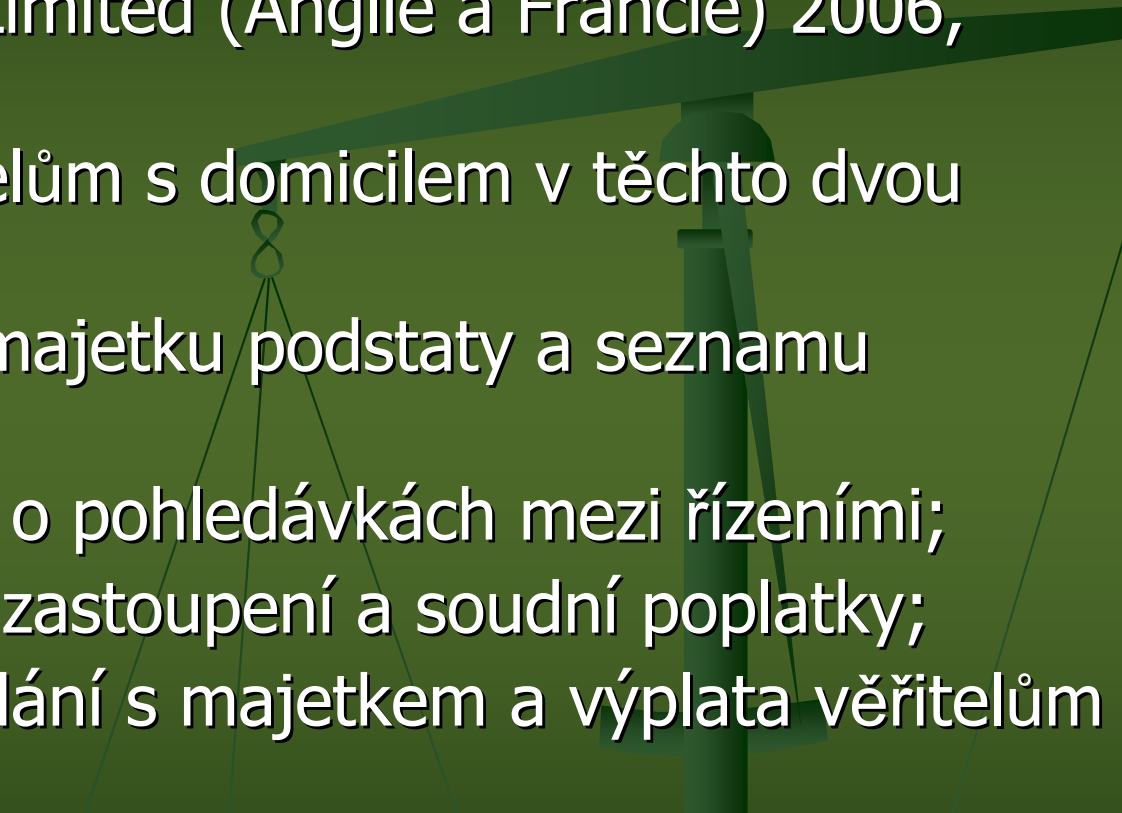
CoCo Guidelines

- Podpora moderních způsobů komunikace (email, fax, video či telefonní konference, protokoly, prostředníci i přímo)
- *16.4. To the maximum extent permissible under national law, courts conducting insolvency proceedings or dealing with requests for assistance or deciding on any matters relating to communications from other courts should cooperate with each other directly, through liquidators or through any person or body appointed to act at the direction of the courts*

II. Protokoly

- Vztah k nařízení a povaha
 - Článek 31 nebrání jejich užití pokud:
 - Je respektováno nařízení a LFC.
 - Jsou specifikací obecné povinnosti spolupracovat stanovené nařízením
 - Porušení povinnosti ve schváleném protokolu je následně i porušením povinnosti v čl. 31
- 

Úspěšné použití protokolu v rámci nařízení

- Sendo International Limited (Anglie a Francie) 2006, schválen soudem
 - (a) informace k věřitelům s domicilem v těchto dvou zemích;
 - (b) výměna soupisu majetku podstaty a seznamu věřitelů;
 - (c) předávání důkazů o pohledávkách mezi řízeními;
 - (d) náklady právního zastoupení a soudní poplatky;
 - (e) koordinace nakládání s majetkem a výplata věřitelům ve vedlejších řízeních.
- 

Protokoly

- 90. léta a iniciativa IBA – Konkordát 1996
- Základní myšlenka:
 - Právní jistota a předvídatelnost, spravedlnost, ochrana zájmů mezinárodního obchodu
 - Terminologie nezávislá na angličtině a pojmosloví common law systémů

Protokoly

- dohody uzavírané pro násobná řízení
- účel - překonat právní či faktické překážky
- často aktivní účast soudů
- komunikace mezi soudy není nástrojem sama o sobě, cílem je zlepšit účinnost mnohačetných řízení
- žádná předepsaná forma,
- často ad hoc, pro různé etapy řízení – před zahájením, po zahájení, i na návrh soudu jako nouzové řešení

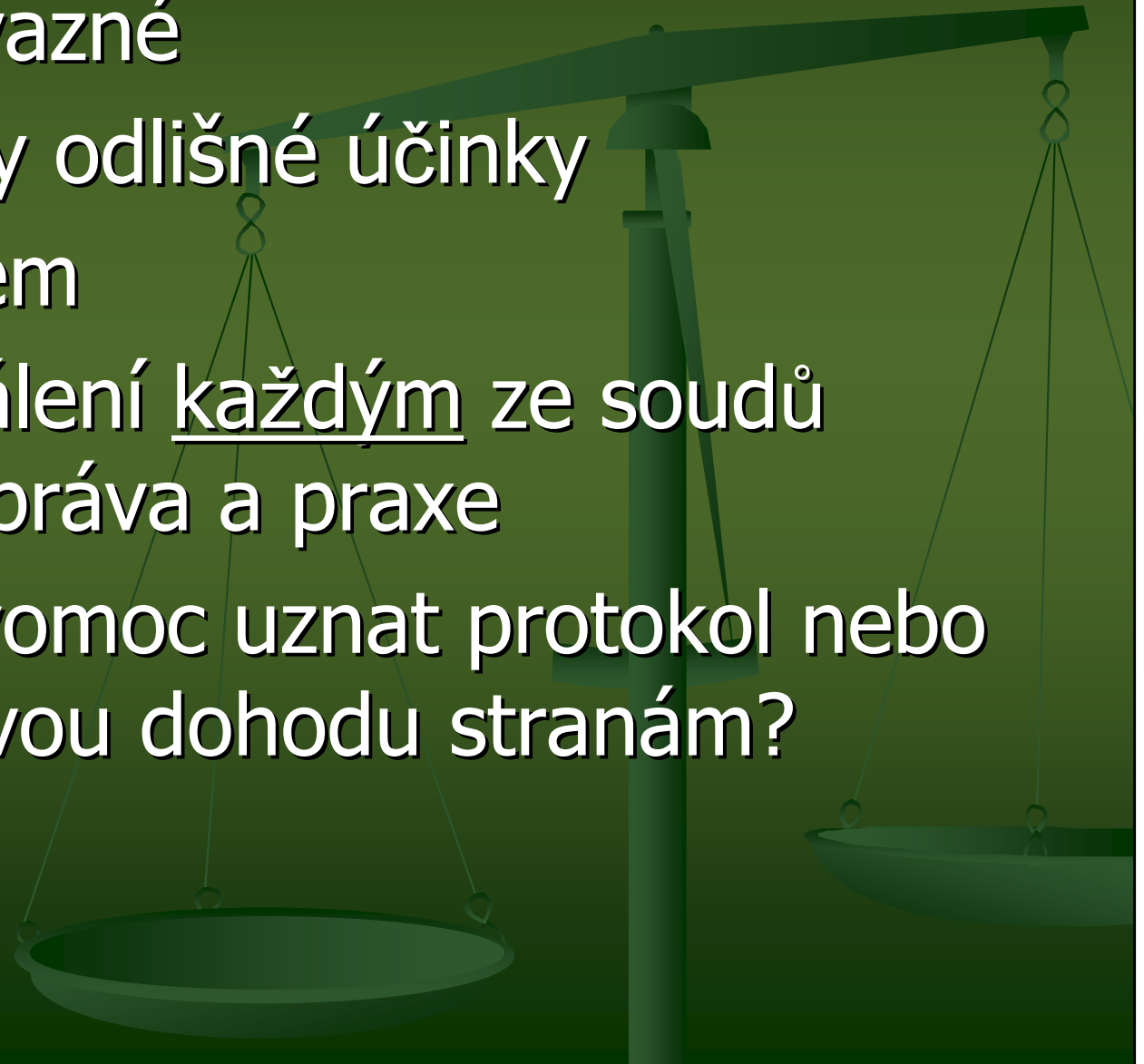
Protokoly



- v zásadě k harmonizaci procesních, nikoli hmotněprávních otázek:
- Soudní jednání v několika státech
- Postup při prodeji majetku, zpeněžování podstaty
- Postupy vůči věřitelům jako celku a rovné zacházení a nezajištěnými věřiteli
- Proces přihlašování pohledávek
- Plány reorganizace a přístup k soudům, upozorňování, resp. doručování, koordinace nakládání majetkem podstaty, racionalizace některých procedur, minimalizace nákladů a poplatků, sdílení informací, odpovědnost za řešení sporů

Povaha protokolů

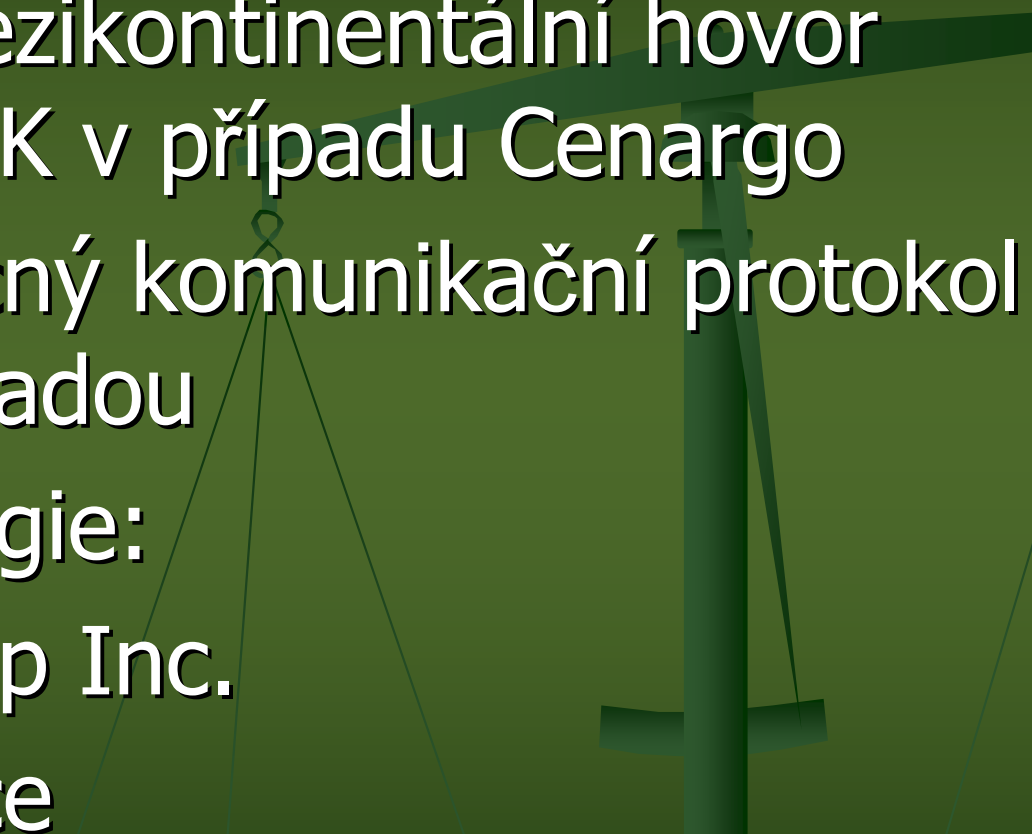
- Závazné i nezávazné
- Pro určité strany odlišné účinky
- Schválení soudem
- účinné po schválení každým ze soudů podle místního práva a praxe
- má soudce pravomoc uznat protokol nebo navrhnout takovou dohodu stranám?



USA a země common law

- První protokol (USA a Anglie)
 - 1996 Maxwell Communications
 - Re Olympia and Yorks Developments Ltd
 - Přímá komunikace mezi soudci X použití prostředníků (diplomaté)
- 

USA a země common law

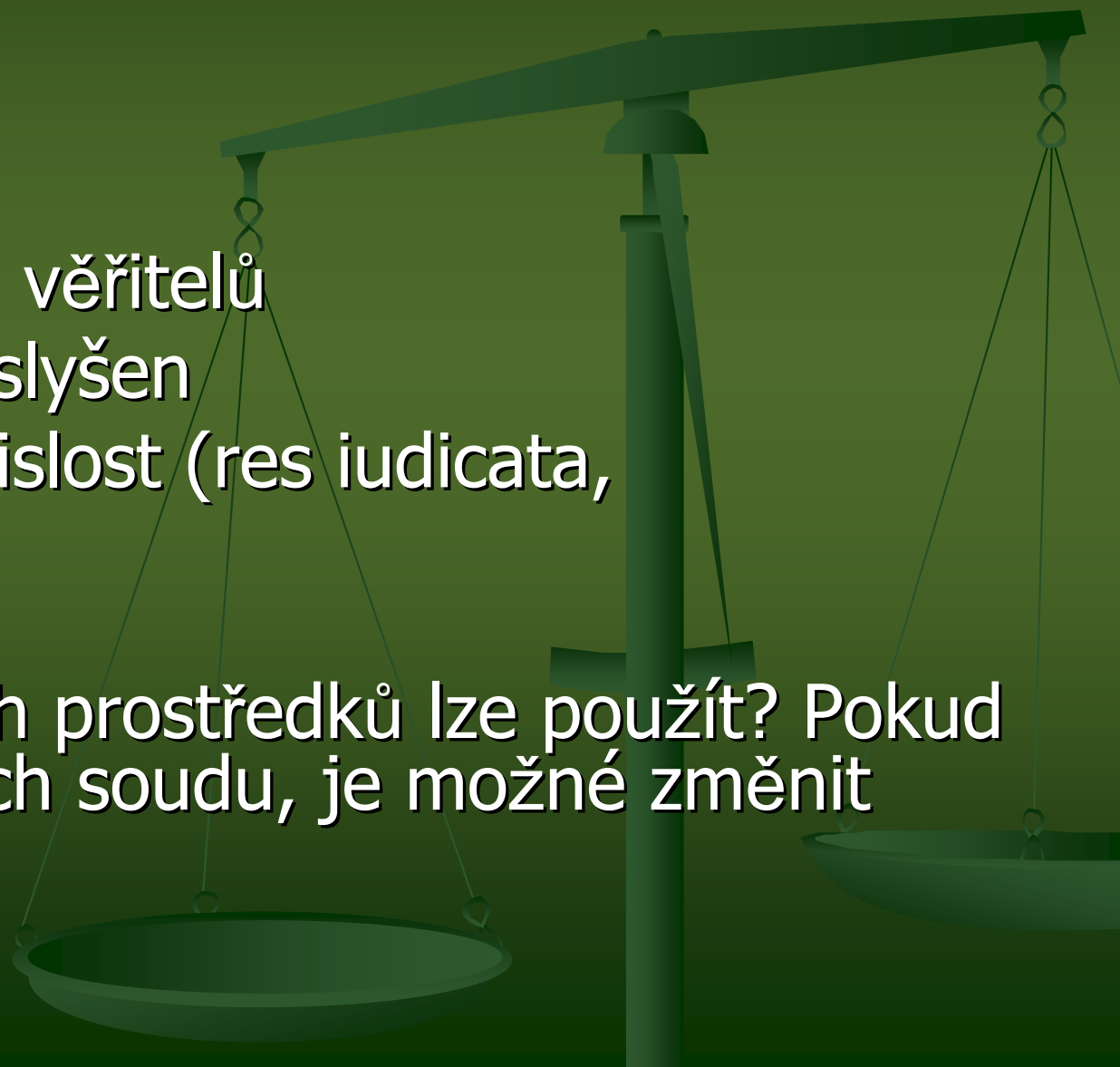
- 2003 – první mezikontinentální hovor soudců USA a UK v případě Cenargo
 - 2004 první obecný komunikační protokol mezi USA a Kanadou
 - Využití technologie:
 - Re Loeven Group Inc.
 - Videokonference
- 

Problémy s protokoly

- rozlišné chápání role soudce v řízení či odlišné sebehodnocení soudců samotných
- rozdíl mezi civil a common law
- chybí úprava = lze jít po účelu, smyslu právní úpravy a použít i jiné nástroje než soudní spolupráci?
- Smysl úpravy, pokud zákon mlčí = znamená to zákaz nebo povolení?

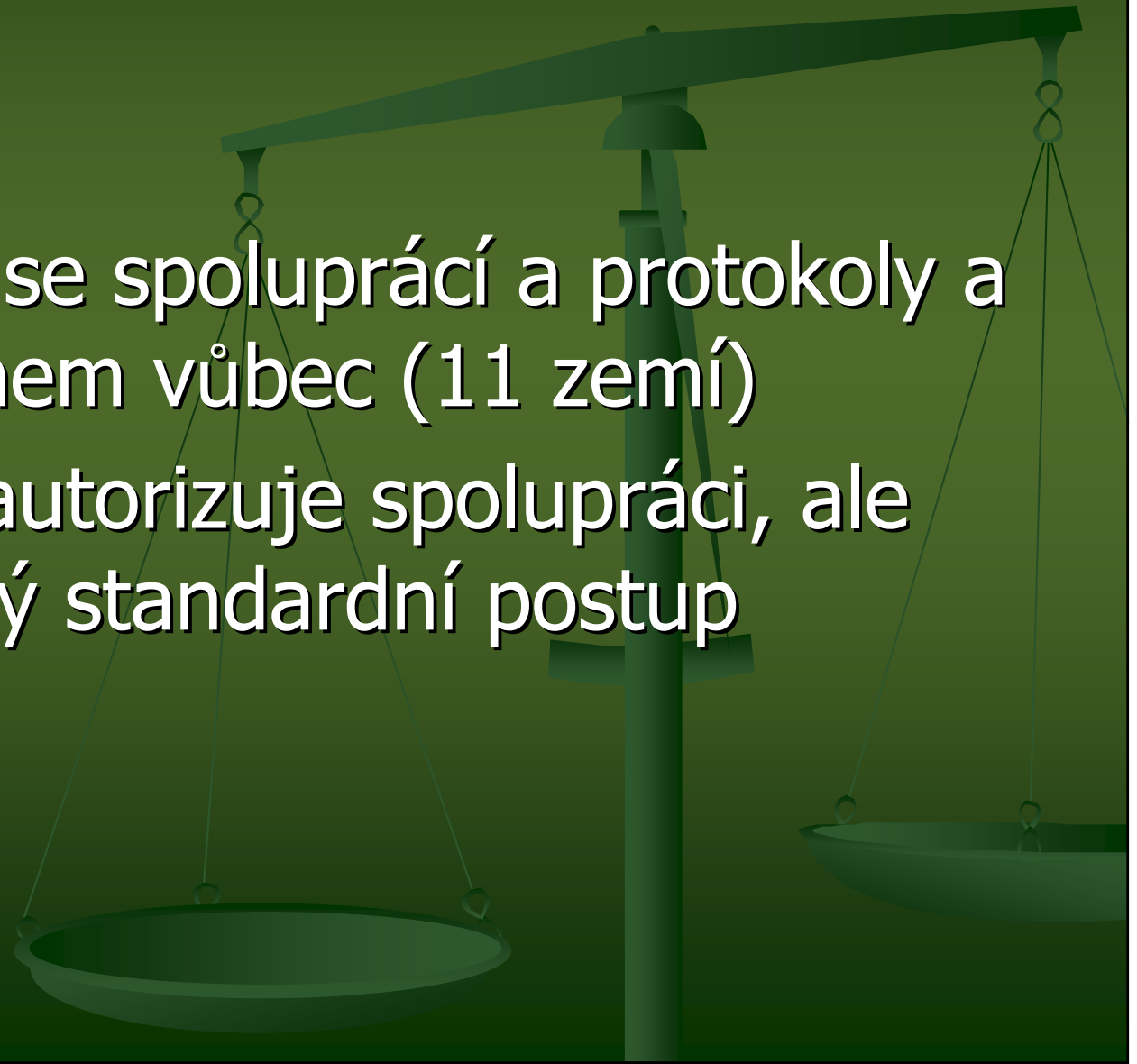
Problémy s protokoly

- veřejný pořádek
- důkazní břemeno
- nicotné akty
- ochrana domácích věřitelů
- práva stran – být slyšen
- soudcovská nezávislost (res iudicata, litispendence)
- dokazování
- Jakých technických prostředků lze použít? Pokud nejsou v prostorách soudu, je možné změnit místo jednání?



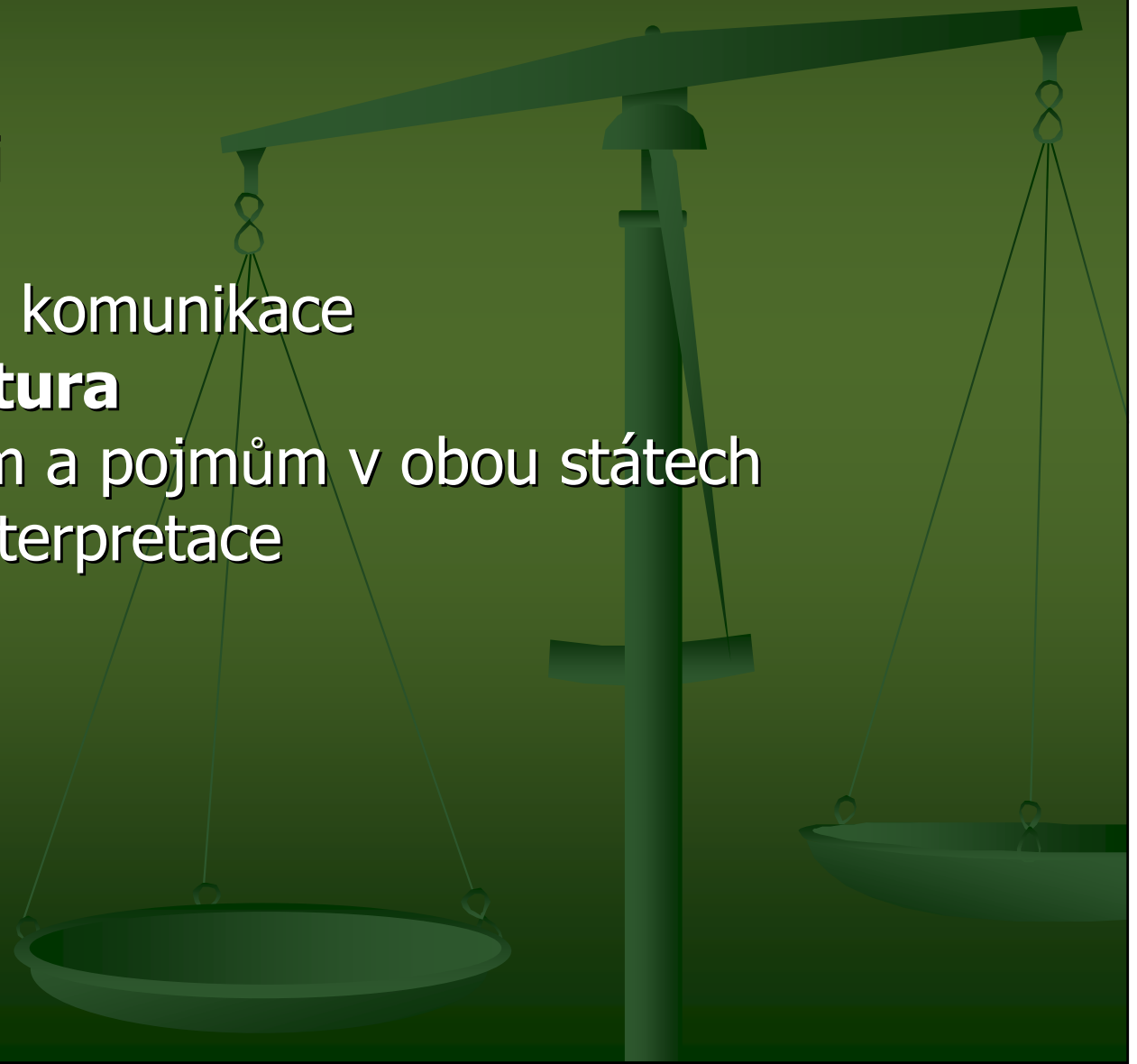
III. UNCITRAL

- Vzorový zákon:
- Čl. 25-30
- Malá zkušenost se spoluprácí a protokoly a vzorovým zákonem vůbec (11 zemí)
- Vzorový zákon autorizuje spolupráci, ale neexistuje žádný standardní postup



Vzorový protokol

- **1. Důvody**
- (a) Dosah a účel
- (b) Strany a signatáři
- (c) Autentifikace
- (d) Jazyk protokolu a komunikace
- **2. Definice a struktura**
- Porozumění termínům a pojmům v obou státech
- Definice a pravidla interpretace
- **3. Řízení**
- (a) Priorita řízení
- (b) Stavení řízení
- (c) Volba práva, LFC



Vzorový protokol



■ 4. Spolupráce mezi správci

- (a) Rozdělení výkonu pravomocí a odpovědnosti mezi soudy a strany
- (b) Po zahájení: majetek určený pro zajištěné věřitele a prioritní pohledávky
- (c) Ochrana majetku podstaty
- (d) Nakládání s majetkem
- (e) Uznání přednostních pohledávek
- (f) Přihlašování a schvalování pohledávek, distribuce věřitelům

■ 5. Komunikace

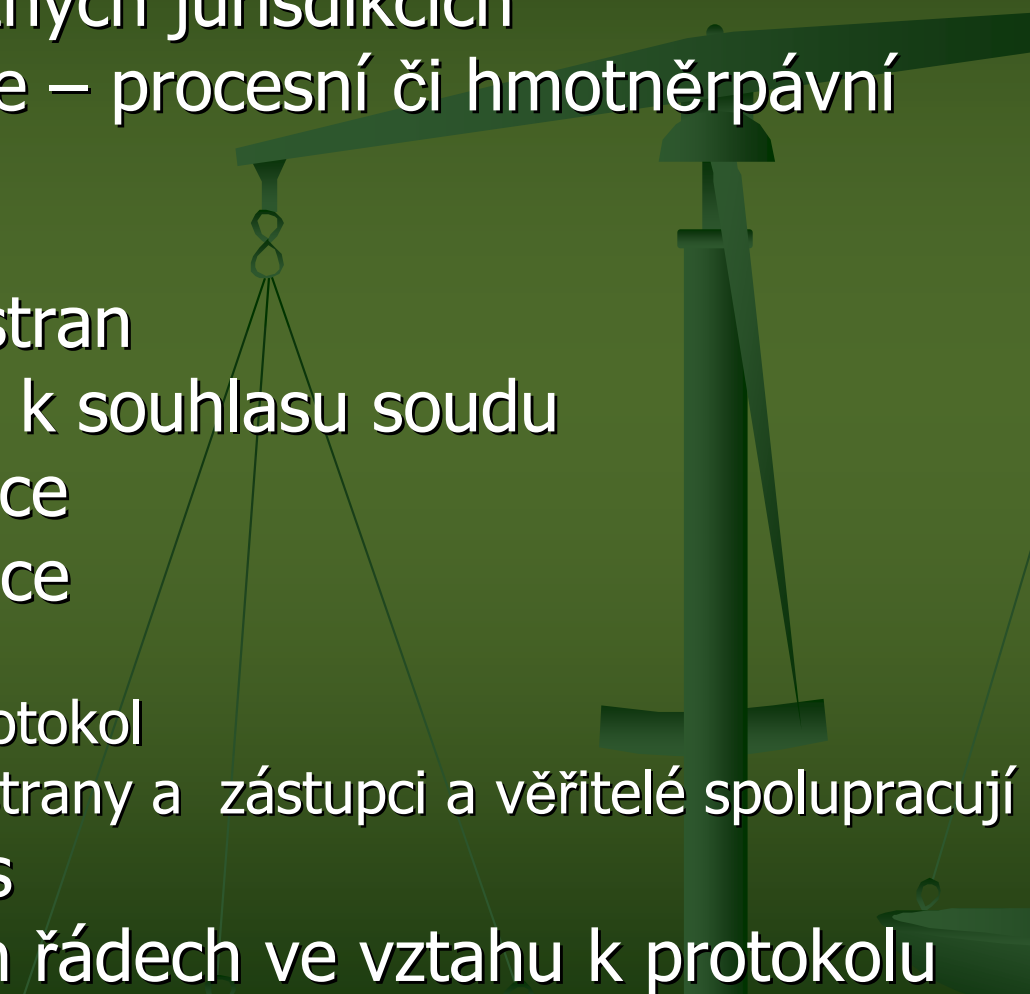
- (a) Informování – obsah, způsob
- (b) Druhy informací a způsoby jejich výměny
- (c) Obchodní tajemství a utajené informace obecně
- (d) Metody a frekvence komunikace, “no surprises” pact
- (e) Potřeba transparentnosti

Vzorový protokol



- **6. Uznání, vzájemná důvěra, nezávislost soudů**
 - (a) Kde a kdy zahájit řízení
 - (b) Identifikace věcí řešených soudy
 - (c) Časový rozvrh pro soudní řízení a jednání
 - (d) Právo být slyšen a osobně přítomen
- **7. Změna, revize a ukončení protokolu**
- **8. Spory z protokolu a jejich řešení**
- **9. Náklady a poplatky řízení a protokolu**
- **10. Účinnost protokolu a podmínky předcházející účinnosti**

Otázky

- (a) Status řízení v různých jurisdikcích
 - (b) Rozsah spolupráce – procesní či hmotněprávní otázky?
 - (c) Jazyky
 - (i) Stejně úmysly stran
 - (ii) Překlady nutné k souhlasu soudu
 - (d) Metody komunikace
 - (e) Zahájení spolupráce
 - (i) KDO zahajuje
 - (ii) KDO vyjednává protokol
 - (iii) Rozsah, v jakém strany a zástupci a věřitelé spolupracují
 - (f) Spravedlivý proces
 - (g) Rozdíly v právních řádech ve vztahu k protokolu
- 

Stav v ČR

- Nový insolvenční zákon a vztah k státům mimo ES
- Přijetí vzorového zákona?
- Elektronická komunikace – vedení soudních spisů a insolvenčního rejstříku

